

HANDELSKAMPANJEN

Oslo den 11. Mars 2008

Til Nærings- og handelsdepartementet

Høringsuttalelse fra Handelskampanjen til ”Modell for investeringsavtaler”

Handelskampanjen viser til brev fra regjeringen av 08.01.2008 om høring for modell for investeringsavtaler. Vi legger her fram våre hovedsynspunkter. Flere av medlemsorganisasjonene i Handelskampanjen vil sende inn egne og mer detaljerte høringsuttalelser.

Handelskampanjen mener at Norge ikke bør fremme forslag til bilaterale investeringsavtaler, og ber om at forslaget til modellavtale trekkes tilbake. Handelskampanjen mener det ikke vil være tilstrekkelig å endre på deler av forslaget. Forslaget om å utarbeide og inngå slike investeringsavtaler bør skrinlegges. Vi vil begrunne dette standpunktet nærmere nedenfor.

Utsettelse av høringsfristen

Det er kort tid siden høringsbrevet fra regjeringen kom på engelsk. Vi vil derfor be om at høringsfristen utsettes slik at flere organisasjoner vi samarbeider med i utviklingsland, kan få muligheter til å uttale seg. Vi vil også be om at forslaget til modellavtale og høringsbrevet også oversettes til spansk.

Manglende konsekvensanalyse og begrunnelse

Handelskampanjen mener det burde ha vært foretatt en konsekvensanalyse av forslaget til avtale, både for andre land, spesielt utviklingsland, og for Norge. I høringsbrevet fra regjeringen står det bl.a. at

”Norge har ikke inngått denne type avtaler siden midten av 1990-tallet, fordi avtalene også gir beskyttelse for utenlandske investeringer her i landet og det har vært usikkerhet om de potensielle virkningene i Norge ved å inngå slike avtaler.”

Det er imidlertid ingen vurderinger av disse ”potensielle virkningene” eller noen forklaring på hvorfor vurderingen nå er annerledes enn midt på 1990-tallet. Det er heller ingen analyse av konsekvensene for utviklingsland av en slik investeringsavtale.

Forslaget om en multilateral investeringsavtale (MAI-avtalen) som det ble forhandlet om i OECD førte til en storm av protester over hele verden, og forslaget ble skrinlagt på slutten av 1990-tallet. I WTO har forslag om å forhandle fram en investeringsavtale blitt avvist gang på gang, først og fremst på grunn av massiv motstand fra utviklingsland. Det er derfor spesielt overraskende at det ikke foreligger noen vurdering verken av konsekvensene av slike avtaler eller noen begrunnelse for hvorfor forslaget fremmes nå.

Redusert politisk handlingsrom

Investeringsavtaler etter mønster fra forslaget til modellavtaler vil innskrenke det politiske handlingsrommet for avtalepartene. Det vil begrense myndighetenes muligheter til å styre den politisk og økonomiske utviklingen i framtiden, og til bl.a. å innføre strengere miljølovgivning, begrensninger i kapitalflyt og prioritering av lokal og nasjonale selskaper

Medlemmer i HANDELSKAMPANJEN: ATTAC, Fagforbundet, For velferdsstaten, Handel og Kontor, Latin-Amerikagruppene, Natur og Ungdom, Nei til EU, Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag, Norges Bygdeungdomslag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, OIKOS, PRESS, Spire – Utviklingsfondets ungdom, Ungdom mot EU, og Utviklingsfondet.

www.handelskampanjen.no

HANDELSKAMPANJEN

framfor utenlandske. Å beholde og utvide det politiske handlingsrommet er spesielt viktig for utviklingsland, men det er også viktig for Norge.

Handelskampanjen mener forslaget til investeringsavtale står i motsetning til regjeringens egen politikk, bl.a. slik den er slått fast i sentrale deler av Soria Moria-erklæringen, bl.a. at regjeringen vil ”*arbeide for å gi land i sør tilstrekkelig handlingsrom til å velge utviklingsstrategier som tar hensyn til deres særegne behov og utviklingsnivå*” og at regjeringens standpunkt er at ”*WTO-avtaleverket ikke må ta fra fattige land styringsrett og virkemidler som har vært viktige for å utvikle vårt eget samfunn til et velferdssamfunn*”.

Selskaper versus stater

Et av de mest kontroversielle forslagene i forslaget til modellavtaler er at selskaper skal kunne gå til retts sak mot stater for brudd på avtalene, og at et internasjonalt organ skal dømme i slike saker. Selskaper vil bl.a. kunne gå til sak mot staten for tap av forventet fortjeneste i framtida pga endrede betingelser. I slike saker er det investeringsavtalen som vil være grunnlaget for rettsavgjørelsen og ikke nasjonal lovgivning.

Forslaget til investeringsavtaler bør skrinlegges

Handelskampanjen ber regjeringen om å skrinlegge forslaget om bilaterale investeringsavtaler.

Høringsuttalelsen ble vedtatt på årsmøtet til Handelskampanjen 10.03.2008

På vegne av Handelskampanjen

Aksel Nærstad

aksel@utviklingsfondet.no

Tlf 48 25 82 85

Medlemmer i HANDELSKAMPANJEN: ATTAC, Fagforbundet, For velferdsstaten, Handel og Kontor, Latin-Amerikagruppene, Natur og Ungdom, Nei til EU, Norges Bondelag, Norges Bygdekvinnelag, Norges Bygdeungdomslag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, OIKOS, PRESS, Spire – Utviklingsfondets ungdom, Ungdom mot EU, og Utviklingsfondet.

www.handelskampanjen.no